

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ГОЛОВНЕ ТЕРИТОРІАЛЬНЕ УПРАВЛІННЯ ЮСТИЦІЇ В
ЖИТОМИРСЬКІЙ ОБЛАСТІ
ЖИТОМИРСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРОЕКОЛОГІЧНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ
Кафедра правознавства**

***СУЧАСНІ ТЕНДЕНЦІЇ РОЗБУДОВИ ПРАВОВОЇ ДЕРЖАВИ
В УКРАЇНІ ТА СВІТІ***

**Збірник наукових статей за матеріалами VI Міжнародної
науково-практичної конференції м. Житомир, 19 квітня 2018 р.**

Житомир
Вид. О. О. Євенок
2018

**Рекомендовано Вченою радою Житомирського національного
агроекологічного університету**

(протокол № 9 від 24 квітня 2018 р.)

Голова оргкомітету: Скидан О. В. – ректор Житомирського національного агроекологічного університету, д.е.н., професор.

Члени оргкомітету: Романчук Л. Д. – проректор з наукової роботи та інноваційного розвитку ЖНАЕУ, д.с.-г.н., професор; Мартинчук І. В. – проректор з науково-педагогічної роботи, соціального та гуманітарного розвитку ЖНАЕУ, к.е.н.; Данкевич Є. М. – декан факультету екології і права Житомирського національного агроекологічного університету, д.е.н., професор; Скулиш Є. Д. – д.ю.н., професор кафедри правознавства Житомирського національного агроекологічного університету; Ляшенко Р. Д. – к.ю.н., доцент, завідувач кафедри правознавства Житомирського національного агроекологічного університету; Бондарчук Н. В. – к.ю.н., доцент, доцент кафедри правознавства Житомирського національного агроекологічного університету; Василенко Л. П. – к.ю.н., доцент, доцент кафедри правознавства Житомирського національного агроекологічного університету; Савчук Т. – к.ю.н., доцент, Академія управління при Президентові Республіки Білорусь, Білорусь (за згодою); İdris Tuna – ph. D. Candidate of Modern Turkish History Department at İstanbul University (за згодою); Бучинська А. Й. – к.ю.н., доцент кафедри правознавства Житомирського національного агроекологічного університету; Костенко С. О. – к.ю.н., ст. викладач кафедри правознавства Житомирського національного агроекологічного університету; Прокопенко І. П. – к.і.н., доцент, доцент кафедри правознавства Житомирського національного агроекологічного університету; Гордійчук М. В. – к.ю.н., асистент кафедри правознавства Житомирського національного агроекологічного університету.

Рецензенти: Іщенко А. В. – професор кафедри криміналістики та судової медицини Національної академії внутрішніх справ, д.ю.н., професор, Заслужений юрист України;

Німко О. Б. – доцент кафедри правознавства Житомирського національного агроекологічного університету., к.ю.н., доцент.

С 91 **Сучасні тенденції розбудови правової держави в Україні та світі :** Зб. наук. ст. за матеріалами VI Міжнар. наук.-практ. конф. (Житомир, 19 квітня 2018 р.) / Жит. нац. агроекологічний ун-т. — Житомир : Видавець О. О. Євенок, 2018. — 556 с.

ISBN 978-617-7703-

У збірнику наукових статей розглядаються сучасні тенденції розбудови правової держави в Україні та світі, які обговорювалися на VI Міжнародній науково-практичній конференції в м. Житомирі 19 квітня 2018 року.

**УДК 34(08)
ББК 67**

Калінчук В. В. Поняття юридичної процедури	155
Лаус В. В. Тенденції змін в романо-германській правовій системі	157
Базелюк О. О. Судові гарантії прав і свобод людини і громадянина	160
Ковальов О. Р. Громадянське суспільство як чинник євроінтеграції України	162
Чернявська В. М. Проблематика розуміння сутності «гібридної війни»	165
Пасічник А. Р. Деструктивні фікції: загальна характеристика	167
Зав'язун О. С. Основні правові системи сучасності	169
Фамілярський О. О. Принцип рівності перед законом і судом та принцип рівності в системі загальних принципів права	172
Баранчук А. Етапи конституційного процесу в незалежній Україні	174
Борисюк Т. П. Концепція правової держави: розробка та розвиток	177
Веремій Д. В. Самобутність правової системи Франції в складі романо-германської правової сім'ї	180
Леднік О. В. Англійська Реформація за часів Генріха XVIII	182
Гардзель Н. В. Права працівників за законодавством України про працю та проектом трудового кодексу України: порівняльний аналіз	185
Герасимчук О. С. Припинення трудового договору з ініціативи працівника: досвід України і Польщі	187

стежить президент. Крім того, президент може приймати декрети, що регулюють питання роботи та організації адміністрації.

Сучасне адміністративне право Франції контролює діяльність публічної адміністрації, до складу якої входять урядова адміністративна, децентралізована функціональна адміністрація, а також адміністрація органів місцевого самоврядування.

Отже, як бачимо, формування правової системи Французької республіки – це досить тривалий процес, який продовжується і сьогодні. Правова система Франції займає провідне місце серед правових систем країн, що належать до романо-германської правової сім'ї, і в цей же час являється самобутньою та має ряд характерних ознак. Вона має ряд власних особливостей, що ґрунтуються на основі форми державного устрою країни. Важливий вплив на розвиток та використання джерел права у Франції має форма державного правління у відповідності до якої й будується система законодавства.

Список використаних джерел та літератури:

1. Графский В. Г. Всеобщая история права и государства / В. Г. Графский. – М.: Норма, 2007. – 752 с.
2. Давид Р., Жоффре-Спинози К. Основные правовые системы современности / Р. Давид, К. Жоффре-Спинози. – М.: Международные отношения, 1999. – 399 с.
3. Конституція Французької республіки 1958 року зі змінами, внесеними 23 червня 2008 року. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://www.conseil-constitutionnel.fr/conseil-constitutionnel/root/bank_mm/constitution/constitution_russe_version_aout2009.pdf
4. Лафитский В. И. Сравнительное правоведение: национальные правовые системы. Правовые системы Западной Европы / В. И. Лафитский. – М.: КОНТРАКТ, 2012. – Т II. – 399 с.
5. Новиков Г.Н. Голлизм после де Голля: идейная и социально-политическая эволюция / Г.Н. Новиков. – М.: Наука, 1984. – 299 с.

Леднік О. В.

Магістрантка 5 курсу історичного факультету Житомирського державного університету ім. Івана Франка, м. Житомир, Україна

Науковий керівник: Рудницька О. П., кандидат юридичних наук, доцент кафедри спеціальних історичних дисциплін та правознавства Житомирського державного університету ім. І. Франка, м. Житомир, Україна

Англійська Реформація за часів Генріха VIII

Реформація (лат. «перетворення») – це загальноприйняте визначення суспільно-релігійного руху, утвореного на початку XVI ст., який охопив майже всю Європу. Реформація ідейно підготувала ранні буржуазні революції, виховавши особливий тип людської особистості, сформулювавши основу буржуазної моралі, релігії, філософії. Реформація стала духовною відповіддю на кризу, кинуту людському духу соціально-економічною та культурною ситуацією у XVI ст.

Явище Реформації залишило величезний відбиток у світовій історії і мало глобальний, загальноєвропейський, характер. Реформація простягає своє коріння з

глибини віків до сучасності, виховавши в людях сьогоднішнє ставлення до релігійної віри і праці, адже релігія, як і раніше, займає величезне місце в нашому житті. Особливістю середньовічної держави є її тісний зв'язок із церквою, яка сформувалась як централізована міжнародна організація в Західній Європі. Церква не лише володіла значною часткою власності, але й активно відстоювала монопольне право на теократичну владу у всіх країнах.

Вивченням історії Європи XVI ст., у тому числі й Реформацією, займалися багато науковців. Вагоме місце дослідження Реформації посідає у працях таких великих істориків, як Е. Камерон, Д. Маккалох, А. Діккенз, Д. Елтон та Дж. Скарісбрік. По зазначеній темі написано багато важливих історичних досліджень у радянський та пострадянський період, серед яких роботи Ю. Івоніна, Л. Репіної, О. Дмитрієвої, О. Ісаєнко та інших. В Україні вивченням історії Європи XVI ст. та Реформації займалися П. Колярова, Л. Нестеренко, В. Дятлова, Л. Подаляк та С. Черкасова [2].

Реформація, як й будь-який релігійно-політичний феномен, важко піддається характеристиці, а складний комплекс політичних, теологічних та інших проблем, з якими пов'язано її вивчення, актуалізують потребу в її подальшому дослідженні.

Мета статті – дослідження шляху Генріха VIII від папо-римської політики до Реформації у XVI ст.

Реалізація ідей Реформації, як релігійного та суспільно-політичного руху, що виник у країнах Західної та Центральної Європи у XVI столітті, супроводжувалась радикальним поворотом у свідомості людей, способі життя, їх настроях. Подібні зміни завжди були тісно пов'язані з іменами харизматичних лідерів, одним з яких був – Генріх VIII. Імовірно саме тому шлях Англії до Реформації був досить суперечливим, що значною мірою пов'язано не тільки з політичними обставинами, а і з тим фактом, що вона проводилась однією із найяскравіших та парадоксальних особистостей раннього нового часу – англійським королем Генріхом VIII. Монарх зійшов на престол в розквіті сил, моводію людиною, наділеною неабияким розумом і та атмосфера, яку він привніс, давала підстави говорити про майбутні позитивні зміни в політиці Англії. Прихід до влади нового короля в особі Генріха VIII сучасники сприйняли з радістю та сподіваннями на зміни [1, с. 44].

У церковній сфері король не мав повноважень, тому проведення англійської Реформації стало свідченням пошуку політики компромісів між королівською владою та парламентом, монархом та церквою, релігійним вихованням та державним інтересом. Історики XIX століття підкреслюють, що Реформація в Англії була вміло започаткована. З одного боку, висловлювалась скарга на посилення брехливих віровчень, з іншого – вказувалось на зловживання церкви владою [1, с. 5-6]. Дослідник Дж. Елтон акцентував увагу на її ідеологічне підґрунтя. Згідно з офіційною доктриною король був помазаником Бога на Землі, яка була в його управлінні, і він був автоматично священником Ісуса Христа на Землі, тобто перевага його визначалась особисто і не залежала від будь-якої влади, в тому числі від папи Римського [3, с. 9].

Приводом до розриву з Римом став особливий мотив – розлучення Генріха VIII зі своєю дружиною Катериною Арагонською, якого він вимагав ще з 1526р. Комплекс причин змусив Генріха VIII звернутися до папи Климента VII (1523-1534) з проханням про розлучення, але голова Римської католицької церкви

йому відмовив [5, с. 51]. Доля цього шлюбу виявилась пов'язаною зі складним сплетінням інтересів великого кола суб'єктів міжнародних відносин Європи того часу. Король та його фаворит Т. Кромвель зайнялися здійсненням іншої політики відносно церкви, здійснили яку було можливо лише за допомогою парламенту. Цей парламент отримав в історії назву - «Парламент Реформації» [1, с. 30].

Всього було проведено 7 сесій парламенту, які тривали з 1529 по 1536 рік, було видано близько 37 законодавчих актів. Це було величезним досягненням у політиці. Жоден парламент, до цього не засідав так довго і не потребував поповнення вакансій, що виникали протягом його роботи [1, с. 33].

Розпочинає роботу парламент у листопаді 1529 року. Проводячи антипапську політику, Генріх VIII був змушений, з одного боку, заручитися підтримкою англійського духовництва, яке також входило до складу палати лордів, а з іншого, пред'явити свої повноваження на здійснення верховної влади у державі. Реформація стала засобом державної ідентифікації населення Англії та сприяла формуванню королівського суверенітету.

1533 рік ознаменувався новим наступом парламенту на права папи. Були прийняті статuti, що забороняли папі призначати архієпископів та єпископів Англії. Окрім того, вийшла постанова, яка забороняла переслідувати і вважати еретиками осіб, які діяли проти вимог папського престолу.

Дії парламенту боляче вдарили по папській владі в Англії. Папство втрачало свій вплив, особливо це стосувалося фінансових питань. Генріх VIII Тюдор зайшов дуже далеко у своїх розходженнях з папою Римським. Результатом парламентських актів і королівських указів став той факт, що папа вже не контролював ні юридичні, ні фінансові питання в англійській церкві. Варто підкреслити, що усі найбільш вагомні документи король приймав лише за допомогою парламенту [4].

У підпорядкуванні Римського папи знаходилась лише церковна ієрархія, тому, щоб не зупинятись на півдорозі, Англія повинна була зробити ще один крок вперед, тобто відкинути папство в цілому.

Захищати церкву від звинувачень, які висунув король і його прибічники, було досить важко. І все ж таки, хоч парламент погодився визнати короля головою англійської церкви, це рішення не було прийнято відразу. У січні – березні 1534 року вийшов парламентський акт, який надав законні санкції на розрив першого шлюбу Генріха VIII і на укладення другого і проголосив перехід права спадкоємництва до дітей від другого шлюбу [5, с. 53- 54].

Таким чином, проведення Генріхом VIII Реформації було усвідомленою дією. Це, скоріше, був політичний акт, ніж релігійний. У ході Реформації було теологічно обґрунтовано право монарха на верховенство, а реформи Т. Кромвеля у церковному управлінні, проведенні через Реформаційний парламент, позбавили духовництво самостійності, поставили його в залежність від королівської влади.

Отже, створюючи національну церкву, яка звільнялась від влади Риму, Генріх VIII Тюдор, за допомогою Реформаційного парламенту, спрямував Англію на шлях формування держави нового часу.

Список використаних джерел:

1. Англійська Реформація (документи та матеріали) / Під ред.. Ю.М. Саприкіна. М.: МГУ, 1989. 104 с.
2. Дмитриева О.В. Елизавета I. Семь портретов королевы / О.В. Дмитриева. М.: Янус. К., 1998. 248 с.

3. Ивонин Ю. Е. О характере Реформации Генриха VIII / Ю. Е. Ивонин [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://istznu.org/dc/file.php?host_id=1&path=/page/issues/1/./ivonin.pdf
4. Лінч Д.Г. Сереньовічна церква. Коротка історія / Джозеф Г Лінч, Пер. з англ. В. Шовкун. К.: Основи, 1994. 491 с.
5. Процесс Екатерины Арагонской по новым документам. Казань, 1885. – 59 с.

Гардзель Н. В.

Магістрант 5 курсу історичного факультету Житомирського державного університету ім. Івана Франка, м. Житомир, Україна

Науковий керівник: Рудницька О. П., кандидат юридичних наук, доцент кафедри спеціальних історичних дисциплін та правознавства Житомирського державного університету ім. І. Франка, м. Житомир, Україна

Права працівників за законодавством України про працю та проектом трудового кодексу України: порівняльний аналіз

Кодекс Законів про Працю України (далі КЗпП) був прийнятий ще Українською РСР 10 грудня 1971 р. З того часу було внесено понад 100 законів про внесення змін у структуру КЗпП. Тому новий проект Трудового кодексу України (№1658) (далі ТК), який був прийнятий в першому читанні в листопаді 2015 р та внесений до розгляду на друге читання ВРУ 20 березня 2018 р., покликаний змінити діючий КЗпП та приблизити регулювання трудових відносин до європейських норм.

Питання основних трудових прав працівників за законодавством КЗпП відповідно до ст. 2 [4] та проектом ТК ст. 20 [1] має спільні непорушні принципи вільного вибору професії та забезпечення мінімального розміру оплати праці не нижче встановленого державою зразка; право на здорові та безпечні умови праці; право на загальнообов'язкове державне соціальне страхування; право на захист своїх трудових прав, у тому числі в суді та інші права.

Слід наголосити, що новий проект ТК, передбачає нововведення, які розширюють права працівників відповідно до реалій сучасного світу та законодавства ЄС. В проект ТК включені такі положення, які можуть суттєво звужити права працівників. Так, ст. 92-97 ТК передбачає деякі розширення підстав при звільненні за ініціативою роботодавця, разом з тим звужується перелік причин, за яких звільнення має бути погоджено з профспілкою. У той час як КЗпП у ст. 43, 43¹ передбачає дещо вужчий список підстав на звільнення.

У ст 138 та 155 проекту ТК передбачається створення умов для запровадження більш ніж 40-годинного робочого тижня. Відповідно до ст. 52 КЗпП встановлено робочий тиждень не більше ніж 40 годин на тиждень. Ст. 12 ТК надає широкі одноосібні повноваження роботодавцям, які самостійно через внутрішні нормативні акти впливають на умови праці працівників. Потрібно відзначити, що лише деякі акти мають бути погоджені з профспілкою, яка об'єднує більшість працівників, такі положення не знайшли відображення та мають низку обмежень в діючому трудовому кодексі.

Ст. 29 ТК порушує право працівника недоторканності робочого місця та обмежує особисту свободу працівника через запровадження спостереження за